

den beskattningsbara inkomsten, ändras till 10 procent. Motsvarande ändring synes mig böra vidtagas beträffande grunderna för beräkning av inkomstprövat tillägg inom studiehjälpsreglementet.

En liknande bestämmelse återfinnes i studiemedelsförordningen och även den bör ändras.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att sådana ändringar må företas *dels* i 12 § 2 st. studiehjälpsreglementet att, om den studerandes och hans föräldrars sammanlagda inkomst överstiger 30 000 kronor, en tiondel av det överskjutande beloppet, avrundat till närmast lägre fulla hundratal kronor, skall jämföras med beskattningsbar inkomst, *dels* i 12 § studiemedelsförordningen att studiemedel skall minskas med en tiondel av den del av förmögenheten som överstiger sex gånger basbeloppet.

Stockholm den 28 januari 1969

Thorsten Larsson (cp)

Nr 772

Av herr Larsson, Thorsten, m. fl., om tillvaratagande av den enskildes rätt vid försäkringsdomstolen.

(Lika lydande med motion nr 885 i Andra kammaren)

Kravet på rättssäkerhet för de enskilda medborgarna är av fundamental betydelse. Det kan dock ifrågasättas om rättssäkerheten i försäkringsmål är betryggande, särskilt mot bakgrunden av att det är sjuka och gamla människor med begränsad förmåga att föra sin talan som invecklas i mål av detta slag. Ett allmänt ombud med uppgift att tillvarata de enskildas intressen skulle säkerligen ha stor betydelse för rättssäkerhetens trygghet.

År 1965 framfördes i en fyrpartimotion i riksdagen krav på prövning och förslag rörande inrättande av allmänt ombud eller annan instans, med uppgift att vid försäkringsdomstolen tillvarata främst de enskildas rätt. Frågan om ett allmänt ombud hade aktualiserats tidigare, och det nya i

1965 års motion var att tyngdpunkten lades på angelägenheten av att tillvarata den enskilda människans rätt. Motionen sändes på remiss till bl. a. försäkringsdomstolen, som ansåg att det förelåg »sådana erfarenheter av besvärssystemet, att frågan om vidtagande av åtgärder i syfte att förbättra tillvaratagandet av såväl det allmännas som de enskildas intresse vid försäkringsdomstolen kan prövas». Andra lagutskottet fann det också befogat med en närmare granskning av de frågor som aktualiserats i motionerna. Riksdagen anslöt sig till detta, vilket den meddelade i skrivelse till Kungl. Maj:t. Kungl. Maj:t synes emellertid icke ha efterkommit riksdagens önskan om en utredning.

Erfarenheter vunna efter 1965 framhäver ytterligare angelägenheten i riksdagens krav. I malmöpressen uppmärksammades sommaren 1968 ett fall som visade att den nuvarande ordningen kan föranleda en alltför ensidig tolkning även i högsta instans. Det gällde en svårt invaliderad person som till följd av förment bristande hänsynstagande till i sammanhanget avgörande intyg gått miste om vårdtillägg om 1 700 kronor per år.

Riksdagens revisorer undersökte 1967 bedömningen av rätt till förtidspension enligt lagen om allmän försäkring och fann därvid stora skillnader mellan olika försäkringskassor när det gällde gradering av sådan invaliditet som berättigar till förtidspension eller sjukbidrag. Såsom revisorererna anmärkte framstår det inte minst ur rättvisesynpunkt som otillfredsställande att utgången av ett ärende av förevarande slag skall växla enbart av geografiska skäl och således vara beroende av inom vilket försäkringsområde den pensionssökande råkar ha sitt hemvist. Det är givetvis angeläget att orättvisor av detta slag avlägsnas, och starka skäl synes tala för att ett allmänt ombud får till uppgift att övervaka tillämpningen av lagen om allmän försäkring så att den når större geografisk enhetlighet.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ånyo måtte an hålla om prövning och förslag rörande inrättandet av ett allmänt ombud eller annan instans med uppgift att vid försäkringsdomstolen tillvarataga främst den enskildes rätt.

Stockholm den 28 januari 1969

Thorsten Larsson (cp)

Egon Andreasson (cp)

Nils Persson (fp)
